GAZETA
DE TRANSILVANIA.

(КЪ ПРЕАНАЛТА БОІЕ).

Nro 28. ***Brashov, 13. Julie.*** **1841.**

Трансілванія.

Брашов, 21. Ізліе к. н. Ан зіоа ачі нъмітъ с'аў съвършіт о соленітате пре мішкътоаре ан каса сфатълуї ънде ера адънацї мадъларіі чінстітълуї Магістрат. Комънітатеа съташілор ші мълте алте персоане дін стареа чівіаѣ ші мілітарѣ. Причіна ачестеї соленітъцї, фъ дареа ънеї медаліі де аур хотъръте къ андъраре де катръ Маіестатеа Са Ампъратъл ші Прінцъл ностр, Дъмісале Самоіл Авраам, четъціанълуї де аічі, ачелуї бън ші џенерос четъціан, каре прекъм арътасерѣм ші алтъдатъ, нъ де мълт дъръ о каса маре ші мошіі спре а антемеіа ън спітал маре пентръ ачіастъ четате. Къ ачест прілеж Домнъл Фъноцїѣ ал четъціі ші ал Дістрікталуї Іосіф де Бенцел, кареле съвърші актъл, рості катръ ноіла сімціторіъл бътран ърмъторіъл къвънт:

Чінстіте Домнъле!

„Вълавіоаса фъндаціе, каре дта андемнат де ън ноіла болд спре фачерї де біне ші спре алінареа патімілор оменещї днкъ трънд ан віаць аї фъкът; дареа мошіілор Дтале пентръ ън спітал де болнавї бекъторіъ, пентръ болнавї фъръ деосебіліре де нацїї ші де реліцїї, прін каре Дта аї адъс ан віаць ампліпірea ънеї требъінце де мълте ѣреме сімціте ан четатеа ноастръ, аў веніт ла кънощінца преа-андъраталуї ностр Домніторіъ ші Прінц. Маіестатеа Са прецъінд адънк бреднічіе ноіла Дтале фапте дін ал съў андемн ші спре а арăта преандалта комплъчере пентръ ачіаста, біневі а'цї дъръ о медаліе чінстітоаре де аур, къ кіпъл преа-андъраталуї Домніторіъ ші къ пліна де чінсте девіза: Meritis Samuelis Abraham, анфръмецатъ: Ансърчінат де катръ Вселенціа Са Домнъл граф ші презідент а А. Гъбірн дандуцї, акъцінд еў ан фаца чінстітеї адънърї де астъзї а кончетъценілор Дтале ачест плін де чінсте семн а Преналтеї комплъчерї ла пептъл Дтале, маї адаог дін партемї днкъ дорірea, ка Дта ачіеста съ'л маї порцї днкъ мълцї анї ла ноіліцї пепт ші пе лънгъ невецежіта помініре ан аналіле четъціі ан каре лъкъіцї съ маї поцї къліце мълтъ ѣреме дълчіле родърї а сімцълуї Дтале де бінефъкъторіъ, прекъм ші біне къвънтареа оменімеї патімітоаре. Прііміце тотдодатъ ші къ ачест прілеж, пентръ ноіла Дтале фъндаціе, мълцеміта ачестъї Магістрат, прекъм ші а антрегълуї пъблік антръ акърї нъме еў дцї пофтеск норочіре ла ачіастъ дістінкціе де астъзї плінъ де чінсте."

Бътрънъл прііміторіъ аї ачестеї чінстірї респънсе маї мълт нъмаї къ лакреміле дін окї декат къ къвінте дін гъръ спре семн де мълцеміте къtръ преналтъл ностръ Монарх, кареле нічї о фаптъ бънъ шіеші къноскътъ, неръсплътіт нъ о ласъ, прекъм ші катръ кончетъценії съї, карії се бідеа а фі мішкацї де ачест акт сърбъторіеск. Соленітатеа се анкеіе къ біъл сънет ал трімбіцелор.

Тімпъл анцінътъл ностръ. Ан 20. Ізліе к. н. дъпъ амїазї, пе локъріле ачістеа бътъ гріндінъ ан мърімеа алънелор чілор марї ші амбланд постацї, пе алескъреа аў кам оклътърат грънеле чеї дін причіна сечетеї пътрънсе де коапте, ші днкъ не съчірате. Ан 22. днкъ аввръм о плоіцъ бънъ ансоцітъ ші де тънет.

— Апе мінерале ан Дістрікталуї Брашовълуї. Ан Сатъл Зізінї (Zaizon) доаѣ чеасърї дела Брашов депъртат, с'аў дескопіріт ніфіе ізвоаре мінерале, каре даў бъноа надіждї бъне пентръ віторіъ. Астъзї ан 25. к. н. се фаче дескідерea соленъ ал ачестъї лок де бъї. Антрепрінзъторіі аў ангріжіт ші пънъ акъма пентръ комодітатеа оаспіцілор. Атата нъмаї, къ ар фі де доріт, ка кат маї кърънд съ се пъліче ън аналіс ал ачелор апе, ка къ атътамаї кърънд съ капете кредіт анналінтеа пъблікълуї, даръ есте ка съ респъндъ нъдеждїлор хрънітеа.

bjbv

Цара Ромънеаскъ ші Молдова.

Ан міжлокъл фелїўрїтелор вещї че се фак ан прівінца родірії дін анъл ачеста, прекум ші а комерцълуї дін Прінціпателе ромънещї, есте інтересант а четї ан „Меркўр“ дела Брăіла Нрă 5 Іўніе 26, ўрмътореле цїрї:

„Кă тоате кă граніцеле сънт де кътева време не прецўрї скъзўте, дар се вăд апелате ла ўн скъзъмънт ші маї маре. Нїчї о анкъркаре нă с'а фъкўт ан сфътъмъна ачеста, ші дакă кă вініріа вапорълуї чї'л аштептăм астăзї, нă бом авea нїчї о цїре фаворітоаре соартії чріалїлор, бом вedea граніцеле антр'ўн маре скъзъмънт. — Ан павълрї нă с'а фъкўт нїчї о лўкраре.“

„Дела Галацї не анштіінцăрăм, кă гўбернъл Молдавіеї а антърїт проіектă де фачіре ўнеї Кă антр' ачел порт: адікă с'а хотърът фонда требўінчоасă ші са ші трімїс дăпă матеріалърї, нă цім анса кънд се ва анчепе ачеастă лўкраре, атът де фолосітоаре портълуї Галацї ші анлесніторе а негоцълуї общескă.

Ачеїашї нăдеждe авем ші пентрă портă нострă, дăпă мішкаріле лўкрăрілор че вedem.

Ор кăм ан сфършіт старіа амбўнăцїтоаре ачестор доă портурї рівале анналнтează кă пасурї гігантіче ші пеште кăранд не бом бъкўра де тот ачіа че кіхотіці комерцълуї о анфлорітă анналнтаре. — Сă зїче кă гўбернъл Русіеї а словозіт банї пентрă кўмпърътореа машінелор кă каре сă кўреце стръмтореа Сўліна.“

„Мълцї дін поссторї че се скобор кă продăкте ачї ан порт сă плънг, кă 'нчерк немълцъмірї дін партеа ўнора дін кўмпъръторї, дрептăл кўвънт анса чере, ка фіеще каре с'ашї кўноаскă бінє інтересăл сăў, дар необічнўінца антр' ачест мішлош ал коммерцълуї, аї фъкă адеса а трече дін ведере чіаа че требўіа сă кўноаскă, ші іатă о прічінă де немълцъміре; пе ўрмă мълцї обічнўескă а анфлціша кўмпъръторілор ніще просе де продăкте, алеле ші пе дънселе токмінdесе, адăк тоталда, каре не-асемънăндăсе кă просіле сă дă прічінă де ал доілеа немълцъміре, ан сфършіт ал трілеа фел де немълцъміре ўрмеазă дін мацърătорї: адікă, кънд сă токмескă нă хотърескă ші кă че кіп сă се мацоаре ачеле продăкте, ші ші вънzătорăл ші кўмпъръторăл, чер пе ўрмă мацъра фаворітă інтересълуї лор.

Кънд анса посторăл, н'ар алеце проба пе каре се токмеще ші ар хотърă мацъра кă каре сă се предea, плънцереле ар анчета кă тотăл ші ўнăл ші алтăл с'ар десфъчуї мълцъміцї.

Нă сокотеаскă дар чінева кă кўмпъръторії сънт вінованцї кънд ăде пе каре ўн вънzător плънгăндăсе кă с'а аншелат: пентрă кă фіеще каре есте датор ка токмеліле че фаче се фіе асігўрате пе адевăр ші сă лъмўріаскă кондіцііле біне.“

— Газіта немцаскă де Брашов, спăне деспре о соціетате таінікă че ар фі дескоперіт поліцаїăл ан Молдова. Ноі анса дін партеа авем даторї дестăл де сігўре, кўмкă тоатă історія ачеїї ансоціерї аста есте вреднікă а фаче о помініре де дънса. —

Сербіа.

Обсерваторăл аўстріак адăче цїрї дін 28. Іўніе дела Белград, дін каре кўноацем кўмкă, ан Дістріктăл Колăба, дін Прінціпатăл Сербіеї с'ăў фъкўт ніще анчеркърї спре а рескўла пе нород ан контра гўбернăрії, ші кă антрепрінзътоареа ачестеї рескўлърї ăў фост прінцеса Лїăбіца, мăма прінцълуї Домніторїă. Антрă адевăр, ан 25. Іўніе ла мартўрісірea рескўлацілор чілор прінші, фрателе ачестеї прінцесе Гаврїіл Бъкоманович, ка ўнăл че ар фі грă компромітат, фă ші пăс ла прінсоаре. Ан 26. дăпă амїазї, пе кънд прінцăл єшіе ан прімбларе катрă Топнїдере, мăмă са петрекўтă де патрă пандурї армацї, мерсе ла префектўра орашълуї, ші пе фрателе сăў прінс аколо, дăпă о амротівіре слабă а поліцаїăлуї ăл скосе дін арест ші ăл дăсе ла лъкашъл сăў. Тоцї презіденцїї департаментелор дăпă о консълтацїе авўтă маї антаїă кă Д. Ефрем Обреновіч міерсарă ан стара ачеа ла прінцăл домніторїă, ші плънгăндăсе пентрă пъртареа мамеї дънсълуї, амерінцарă кă єшірea дін постăріле лор, дакă кўрсăл дрептацїї нă се ва ретаторнічї іарăш. Деч Гаврїіл Бъковіч дăпă ачеаста ші фă дăс ăндărăпт ла прінсоаре.

Ан 27. Іўніе ан рăвăрсатăл зіорілор прінцеса Лїăбіца кăлăторі дела Белград кăм се спăніа ла Бăіле Поковік, 18 часурї депărтате ан лонтрăл цărії. Пăцін дăпă ачеа фă трімїс дăпă дънса ўн адїўтант ал прінцълуї кă дої ўнтерофіцерї, спре а о пăзї пе дънса ші спре а'ї да порўнкă, ка сăсї астъмпире, дакă нă вреа а сăфірі о педеапсă грea. — Ан кўрсăл зілеї, де ші ера атънчї дъмінекă, сенатăл цінă о сісіе екстраординарă антрă каре фăрă мълте анвărтітурї се хотърă ші се ші презінтă о

bjbv

пропозиціе ла прінцъл, ка ачеста съ департъ пе мъмаса дін царъ.

Скопъл комплотълуй, кум се спune фъ, а оморъ пе Ефрем Обреновіч, пе маї мълцї сенаторї, пе президенцій департаментелор Протіч, Рашевіч шї Радічевіч, пе тінъръл прінц ал Ампърата къ оамені алешї де конжърацї, шї апої а рескъла пе норода ан фаворъл прінцълуй Мілош. Пърташ маї къ деадінсъл ла поменітъл комплот аъ фост ал доілea фрате а прінцълуй Мілош Іоан Обреновіч, тот ачела, каре къ пъцін маї наінте де ешірea прінцълуй Мілош порнісе катръ Белград къ катева трупе, дар ла Трасніта фъ прінс де Тома Вучіч. Кжціва солдацї шї маї мълцї багабънзї аї четалцій фъсесеръ траш ан комплот; Г. Вукомановіч ампърцісе канї шї мъніціе антре джншії.

Алте Църї.

РЪСІЯ. (Дела ън корреспондент дін Бесарабіа.) Деспре операціїле армієї ръсещї ан Кавказ анкъ тот нъ ъм почъ весті Двоастръ чева де бъкъріе. Ан Дагестан пердърі ей о мълціме де оамені ан лъна луй Маїъ трекътъ ла сатъл чел антъріт Черкеї, токма кум се антжмпласе ачеаста шї ан анъл трекът. Антре чї кадъцї се нумърă шї адїютантъл прінцълуй Чернічев, д. Балашеф, фрателе цінерелуй прінцълуй Паскевіч. Лъпъреа мънтінілор черкезещї фъ токма аша вітеазъ кум шї регълатъ, шї тънърїіле лор се бідеа къ се афлă ан мані де оамені іскъсіцї. Къ адевърат, ръшії ремасерă маї пе ърмă ан стъпжніреа ачелуй лок; анса ей кжмпъраръ біръінца прea де тот скумпъ, каре лъкръ нъ фъкъ нічі о імпресіе бънъ асупра армієї че ера мартърă а ънор пердері марї, фърă а сечера врео славъ дін транселе, — дін причінъ ка, нумаї дъпъ че фъсерă дъсе ан фок катева рънджърї де трупе проаспете, каре рібаліза ъна къ алта ла вітежіе, маї пе ърмă авїа солдацій цінералуй Грабас рапъртарă чева семн де біръінцъ. Юній войеск а не анкредінца, кумкă ан армїа ръсească прін Полонія се фак мішкърї десе кам спре Бесарабіа; ей тотдеодатъ анкліе дъпъ обічеіъ ла ніще масърї шї операцій че вор фі а се лъа дін партea Ръсієї провокате прін деселе търбърърї дін Търчіа. Юній їарăш скрій алтфелій кїар шї пентръ църїле вечіне. Чіне войеще ашї сатъра кърїозітатea пе о време, чітească ан Газіта ънів. ла Нрії 188 шї 189 сънт ръбрічеле: Ръсіа, Търчіа, каре дічі нъ'шї аъ локвл лор.

ТЪРЧІА. 28. Ібніе. Мустафа Паша гъвернъл Дістрікталуй Ніса, е скос дін постъл съъ прін ън ферман, ла каре ел с'аъ шї супъс фърă ампротівіре. Іакъб Паша ампрежнă къ комісарівл марелуй Домн, сосінд ла Ніса анкă масърї, дін каре с'ар къноаще, кумкă ел віна рескоалă о каътă маї мълт ан карактеръл гъвернърілуй шї а съпъшілор луй дирегъторї, декът ан лъкърїторії крещінї. Іакъб Паша порънчі гарнізонілуй де Албанезї ка съ се къреще дін Ніса, ел слобозі тотдеодатъ ніще рапортурї скрісе ан дъх де ампъчъіре атът катръ гъвернъл Сербієї, кът шї катръ командантъл търческ дін Белград. Юній кред, кумкă чіркетареа комісієї ва компроміта грій шї пе съргъматорівл бътрънъл Хусеін Паша дела Відін. Антр'ачеа алцій фак ачі антребърї: Кънї с'аъ скос Мустафа дін пост маї наінте де чіркетаре, съъ дакă с'аъ скос ел, кънї нъ шї Хусеін? Ачі ашї адъче омъл аміпте де сфінцеле дін Апріліе ал анълуй 1821 ан Константінопол съвършіте. Ан ачеа лънă прінцъл Мързакі шї 300 негъцїторї крещінї фъсерă вінїшї; ан лънеа патріархъл Григоріе ан врастă де 74 анї ампрежнă къ трей мітрополіцї шї къ маї мълцї попі фъ спънзърат ла поарта бісеріческă; дъпъ ачеаста норода фъ мънчеърїт пе вліцї шї трънріле лор фъсерă трасе де кънї, тотдеодатъ шайспрезече бісеріческ крещінещї фъсерă дърмате шї жафуїте ампрежнă шї каселе челор оморжцї. Ан Адріанопол с'аъ антжмплат асемінea. Маї пе ърмă поарта се дескаркă пе марele Везір Алі Бендерлі, кареле спре педепсіреа пентръ ататea тіранії фъ скос дін постъл съъ. — —

СІРІЯ. Четіторії ашї вор адъче аміпте де катева проікте че се зіче кă с'ар фі фъкът ан привінца окърмуірії Сіріеї пе віїторіă. Дін 22. Ібніе се скріе, кумкă ан причіна ачеаста се фъкъръ ан Дібан катева хотърърї інтересанте, каре аъ добъндіт шї санкціа Сълтанълуй. Поарта адікă фъгъдуеще маї антжіъ, кă пе крещінії дін Сіріа лі ва окроті; маї анколо, кумкă ва оръндуі пентръ Сіріа антреагă нумаї ън Паша шї ън сингур Дефтердар; трібътъл съ се скадă ла 70,000 пъцї. Се вorбеще шї деспре мощенірea църії Ліванълуй прін вміръл Бешір ан фамілія, (ка Мухмід Алі ан Егіпт). Ан привінца ачеаста Поарта се веде кă ар фі хотърът ка Ліванъл съ капете о конституціе кум есте конституція челор доаă Прінціпате ромънещї дела Дънъре. Дечі дакă Поарта аъ лъат пентръ Ліван прінчіпъл ачі арătat, атънчі ачі мънтені, де шї нъ вор кънціга мощенірea ан фамілія, тотъш ей чел пъцін пот авea нъдежде ла врео старе, че съ'ї апропіе катваш де старea лібертацій шї а не-атърнърії. Ліванъл

bjbv

анкъ ба афла пентрў сіне ўн протектор ўндева ан Ўропа, ба се паре кă ачилаш есте ші пънă акўма нўміт ші кăноскўт.

— Ан врio кăтива рăндўрі се ворбеа ан фоіле пўбліче пентрў слаба старе а сънътăцій Съланълăі Абдăл Мідюід. Ва пънă акўма н'аре нічі ўн прўнк де секъл бърбътеск, ізр фрателе съў каре ар фі съ'і ўрмезе ла трон, есте ўн бăіат ка де патрўспрече анї ші нă прea цîe мълте.

— Нă прea ремане андоіалъ, кўмкă антре Поарта ші антре гўбернъл греческ, деокўрънд с'аў ескат ніще не анцелеуері скандалоасе. Поарта адікă креде, кўмкă ар авea марі прічіні а анвіноваці пе гўбернъл дін Атіна. Довадă ла ачеаста есте о нотă а лăї Ріфаат Паша кътрă солъл греческ дін Константінопол андрептатă антр'ўн тон амар, ўнде се кўпрінде ўн шір де фапте дăшмънеці, каре фърă кăинъ плăтіреа съў чел пъцін анвоіала Грічіеї нічі одатă нă с'ар фі пътът антъмпла. Се поате, ка солъл греческ ба съ дea ла арătătеле анвіноваціірі деслъшірі ка ачелea, каре съ одіхнеаскă пе Поарта ші релаціїле діпломатіче съ ămбраче іарăш карактърăл чел прієтінеск де маї наінте.

БРІТАНІА МАРЕ. Пънă ан 3. Іўліе пе ла 5 часърі дъпă аміазъ нъмърăл Депътаціілор алкътă крещea пентрў міністрії адікă пентрў партіда лібералъ Віг, кăчі ачещіа авea 178 іар Торі адікă консерватівіі нъмъра нъмаі 155. Нă тоате ачестea міністеріалії пъцін де нă пердърă тоате нădеждea де а маї ста ан капăл гўбернълăї, дін прічінă кă чеде маї мълте алецері дін кăте с'аў фъкът пънă ан зіоа маї сус арătатă, сънт дела комітатўріле ші орашеле, ўнде лібералії ащептa бîрўінцї кă мълт маї стрълъчіте де кът с'аў арătат ачелea пентрў дъншіі, іар де ачі наінте ей аў съ стea гата а анґіці фоарте мълте трібмфўрі торістіче, пънă че се ва ămпліні нъмърăл челор 658 депътаці карії се алег дін Англіа Скоціа ші Ірландіа пентрў Парламент. Ліша інімічле лібералілор бат діокамдată кă о гріжă че ле аннеакă ръсфларea лор; ўн Торі маї мълт ан парламънт ші Віг вор кădea дін аннълціміea лор. Вете де анґемнат ші астъдată, кўмкă кă пріліжăл алецерілор се фъкўрă ші астъдată бърсăрі де сънце; сінгўр дін прічіна лордълăї Палмерстон фъсеръ шасе оамені анпўшкаці.

Статўріле ўніте дін Нордамеріка. Кавза капітанълăї де маре М'Діод, каре апрінсесе ші стрікасе васъл амерікан де războ „Каролінă" нъміт, дінкă пентрў акърăї фапте гъбернъл брітанік аў лăат респонзабілітатea асупра са, нъмаі кă се ціне дінкă тот ла прінсоаре, чі опозіціа статўрілор ўніте пріtінде, ка ачел капітан съ фіе жъдекат дъпă легіле републічеї ші афлăндусе вінован, съ плътеаскă кă віаца. Песте ачеаста маї мълці дін мадъларіі конгресълăї републікан пърчед антр'ўна а бърса кăвінте вътъмътоаре асупра Брітаніеї. Дакă гъбернъл де акўма а Републічеї нă се ва прічепе вінe а кумпъта кăтваш антърăтарea дъхърілор, требă поате еші фоарте серіоасă ші маї пе ўрмă кă тотъл трістă. Актеле ачестъї процес се пъблікă прін журнале.

БРАСІЛІА. Тінърăл ămпърат ал Браділіеї Дом Педро II. дъпă цîріле веніте дін Ріо Жанеіро, дъпă че джнсъл де кърънд скапă де епітропіе, акўма се гатеще де коронаціе каре воіеще а о съвърші кă мълтă помпă. Ан 3. Маїў ămпърătъл дескіse адънарea репрезентанцілор царіі кă ўн кăинт, антрă каре ачі мърторісеще мълта са бъкъріе вăзăндусе ан міжлокъл ачелора карії сінгурї сънт ан старе а да троньлăї дъстрăл чел адевърат, афлăндусе ămпрецюрăл ачілеіаш. Де ачі анколо ămпърătъл спăне іарăш кă бъкъріе, кўмкă антре ămпърăція Браділіанă (маї кът Ўропа де лацітă, дінкă кă лъкўіторі фоарте пъцінї) ші антре пътеріле стрăіне стăпънеще о прієтінie марe ші о ўнă коанцелеуере, ші кўмкă джнсъл се ва нeвої а антърі ачеаста прієтінie ан кът ачеea съ се поате анвої кă інтереселе націеї ші кă валфа короанеї. — Деспре ръсвоіла четъцінеск ан Провінціа Ріо гранде до Съл поменіцеще ămпърătъл кă прea мълтă дърere. Маї пе ўрмă монархъл пофтеще дела репрезентанції царіі ўн сфат де стат, каре съ стea антр' аджторіў ла прічінă грілă.

ПРЕЦЪЛ БЪКАТЪЛОР ан БРАШОВ.

ла 23. Іўліе к. н. (Ан кані де валътă.)

О галіатă де Ардіал.		Рф.	Кр.
Чел маї фрўмос		6	48
„ де міжлок	грăў	5	36
„ де жос		5	—
Оăкарец		4	45
Оăкара		3	36
Орзъ ă		3	36
Овесъ ă		2	—
Хірішка		7	—
Мълаіъ ă		2	36
Кăкъръзъ ă		3	48

РЕДАКТОР ГЕОРГІЎ БАРІЦ. ЕДІТОР ІОАН ГЪТТ.

bjbv